

Nadarjenost in predšolski otroci

Ajda Bivic, vzgojiteljica za dodatno strokovno pomoč, Vrtec Črnuče

V članku se v splošnem posvetim opredelitvi koncepta nadarjenosti, osredotočim pa se na razvoj, spodbujanje in identifikacijo nadarjenosti na predšolski stopnji. S pomočjo različnih teorij pojasnim, kaj vse vpliva na razvoj nadarjenosti in zakaj moramo biti še posebej pozorni na otroke iz manj spodbudnih okolij.

Uvod

Široka in zahtevna interdisciplinarna problematika nadarjenosti in talentiranosti je v slovenskem strokovnem prostoru pomanjkljivo obdelana (Kukanja Gabrijelčič 2015, 11). Še posebej tu izstopa predšolsko obdobje. Nekaj napotkov in usmeritev za predšolsko obdobje najdemo v *Kurikulumu za vrtce* (1999, 8): »Načelo enakih možnosti in upoštevanje različnosti med otroki se uresničuje preko zagotavljanja enakovrednih pogojev za optimalni razvoj vsakega otroka in upoštevanje individualnih razlik v razvoju in učenju.« Še posebej je razvijanje nadarjenosti v predšolskem obdobju poudarjeno v naslednjem odstavku: »Posebno pozornost naj vzgojitelji namenijo otrokom, ki so izrazito gibalno nadarjeni, in tistim, ki so gibalno manj spretni. Prve vodijo pri razvoju njihove nadarjenosti, druge pa podpirajo in opogumljajo.« (prav tam, 30).

Nadarjeni otroci imajo pravico do ustreznih izobraževalnih možnosti, ki bodo izzivalno in stimulatивно naravnane in ki bodo optimalno razvijale njihove potenciale. Za doseg tega pa moramo poskrbeti za ustrezno usposobljen pedagoški kader, tako na identifikaciji kot na pedagoškem področju (Kukanja Gabrijelčič 2015). Prav ta kriterij je zapisan tudi v posodobljenih smernicah za odkrivanje in delo z nadarjenimi otroki na vseh stopnjah izobraževanja (2019): »Za uspešno vzgojno-izobraževalno delo z učenci z visokimi potenciali potrebujejo učitelji in drugi strokovni delavci vrtcev in šol tudi ustrezna znanja, spretnosti in naravnosti. Poleg kakovostnega dodiplomskega izobraževanja je nujno tudi stalno in kakovostno nadaljnje izobraževanje in usposabljanje. Odgovornost zanj leži tako na ustreznih fakultetah, ki izobražujejo učitelje in druge strokovne delavce, kot na javnih zavodih za razvojno in svetovalno delo v šolstvu, pa tudi na strokovnih delavcih samih.«

Terminološka opredelitev

Predstave o nadarjenih otrocih so pogosto napačne. Nadarjen otrok naj bi bil okroglega obraza s pegami in očali na nosu. Na vprašanja vedno pravilno odgovori in rad nekje v samoti izvaja znanstvene poskuse. Včasih se ga prime vzdevek »znanstvenik«, mogoče pri štirih letih izjemno igra violino; je ure in

ure tiho; odlično mu gre tudi matematika. Takšno stereotipno ocenjevanje je pogosto in prav nič koristno, saj opredeljuje tudi ravnanje z otroki v vzgojno-izobraževalnem procesu (Sutherland 2015).

Tri avtorice so pojasnile, kako števila in dojemanje števil procesirajo otroci, saj naj bi bilo zanimanje za matematiko značilnost nadarjenih otrok. Števila je potrebno povezati z besedami in s količinsko predstavo. Matematično intuicijo moramo negovati in razvijati, kljub temu pa ne smemo zanemariti vloge spomina pri učenju aritmetike. Zato je pomembno, da spomin urimo (spominske igre, treningi spomina, recitiranje pesmi ...), učno snov pa ponavljamo, saj le to zagotavlja kontinuiteto znanja. Tega bi se morali zavedati starši, vzgojitelji in učitelji, zaradi česar bi morali v delo z otroki tudi v predšolskem obdobju vključiti čim več matematičnih vsebin (npr. izštevanka, igranje s števili, razvrščanje, primerjanje ...). Splošno prepričanje, da so te vsebine (pre)težke, je napačno. Otroci so zmožni učenja raznovrstnih vsebin, izjemni so v svoji domišljiji in intuiciji, odrasli pa žal njihove sposobnosti velikokrat podcenjujemo. Z zaupanjem v njihove zmožnosti jim lahko približamo matematične vsebine in jih učimo aritmetiko na sproščen, intuitiven način. Le tako lahko pričakujemo, da bo razumevanje matematike boljše, razvoj matematičnih sposobnosti pa hitrejši in uspešnejši (Levstek, Bregant in Podlesek 2013, 120–121).

Nadarjeni otroci imajo dobro razvite učne strategije in dejavnike, ki vplivajo na uspešnost učenja. Razdelimo jih na notranje in zunanje. Notranji so: fiziološki (stanje čutil, živčevja in zdravstveno stanje, raven energije, splošno počutje, hormonsko ravnovesje) in psihološki (umske in druge sposobnosti, stil učenja in spoznavanja, motivacija, razvojna stopnja mišljenja, govorne kompetence, predznanje, uporaba spoznavnih strategij pri učenju). Zunanji dejavniki so: fizikalni (opremljenost in oblikovanost prostora za učenje, osvetljenost prostora, temperatura in vlažnost, položaj družine, vrednote, vzgojni slog) in socialni (socialno-ekonomski položaj družine, vrednote, vzgojni slog, interakcije med otroki, vzgojitelji in vrstniki (Puklek in Zupančič 2009 v Kukanja Gabrijelčič 2015). Tu je potrebno poudariti, da je učna uspešnost izjemno povezana z učno motivacijo,

na katero ima velik vpliv tudi socialno-ekonomski položaj družine. Kako pomemben je socialno-ekonomski položaj, poudarjata raziskavi o učni uspešnosti otrok iz manj spodbudnega okolja kasneje v šoli in kako pozitiven pomen ima vključenost otrok iz teh okolij v vrtec.

Pomembno povezanost med uspešnostjo v šoli in izobrazbo staršev je pokazala raziskava, ki jo je opravila Saša CeciĆ Erpić (1999). Primerjava kognitivnih sposobnosti otrok glede na izobrazbo staršev kaže, da je prav izobrazbena struktura staršev pomemben dejavnik uspešnosti kognitivnega funkcioniranja otrok. Otroci staršev z visoko izobrazbo dosegajo pomembno višje rezultate od otrok staršev s srednjo ali nižjo izobrazbo. Marjanovič Umek (2016) ugotavlja tudi, da so govorno kompetentni otroci dosegali boljše rezultate na intelektualnih testih in tudi višjo pripravljenost za šolo ne glede na izobrazbo staršev ali vključenost otrok v vrtec. To dokazuje, da so najboljši pokazatelj otrokove pripravljenosti na šolo otrokova govorna kompetentnost in neverbalne intelektualne kompetence. Obenem pa je raziskava prinesla tudi pomemben podatek, da so otroci, vključeni v vrtec iz manj spodbudnega okolja in z nižjo izobrazbo staršev, primanjkljaj na govornem področju nadoknadili in bili tako bolj pripravljeni na šolo. To dokazuje, kako pomemben dejavnik pri motivaciji in kognitivni usposobljenosti ima vrtec in pedagoško osebo. Da moramo posebej nameniti pozornost razvijanju nadarjenih otrok iz ranljivih skupin, poudarja tudi posodobljen koncept dela z nadarjenimi: ... »je posebna pozornost namenjena *ranljivim podskupinam nadarjenih in talentiranih* učencev – učencem s posebnimi potrebami, učencem priseljencem ali etničnim skupinam, učencem, ki odraščajo v neugodnih družinskih razmerah, učencem z učnimi težavami in med njimi tudi tistim, ki za učenje niso motivirani. Upoštevana so tudi spoznanja o pomenu razlik med spoloma.«

Zgodovinski pregled pojmovanja nadarjenosti

Skozi leta je pedagoško-psihološka stroka drugače pojmovala nadarjenost. V svoji knjigi jih podrobno opiše Mojca Kukanja Gabrijelčič (2015) in razdeli na posamezne cikle:

1. Splošni model nadarjenosti: nadarjenost, talentiranost in genialnost so bili sinonimi, nadarjenost se je merila s splošno inteligentnostjo.
2. Specifični modeli nadarjenosti: nadarjenost so pojmovali glede na številna druga področja človekovih sposobnosti. Tu je potrebno omeniti Renzulli (1978 v Kukanja Gabrijelčič 2015), ki je nadarjenost razširil na tri dele: nadarjenost je povezana z motivacijo, nadpovprečnimi sposobnostmi posameznika in visoko ustvarjalnostjo.

3. Sodobni razvojni modeli: vse teorije in modeli kažejo, da k razvoju nadarjenosti vodijo notranji in zunanji dejavniki.

Sodobne teorije torej inteligentnosti ne enačijo z nadarjenostjo in najbolj široko sprejeta definicija nadarjenosti je: »Nadarjeni so tisti posamezniki, ki redno dosegajo nadpovprečne dosežke na več področjih človekove dejavnosti, ki hkrati pomenijo edinstven in ustvarjalen prispevek k tem področjem« (Renzulli).

Na podoben način nadarjenost opredeljuje Ferberžer (2002): nadarjenost je rezultat danih in pridobljenih dejavnikov, z njo pa se medsebojno prepletajo in povezujejo še ustvarjalnost, nadpovprečna inteligentnost in specifične osebnostne kvalitete. Na nadarjenost gleda holistično. Holistični pristop k nadarjenosti se nanaša na razvijanje inteligentnosti, spodbujanje emocionalne zrelosti in zagotavljanje socialne interakcije. S tem pristopom ne združujemo samo različnih vidikov, ampak tudi povezujemo nasprotja, kar je pomembna značilnost razmišljanja pri nadarjenosti.

Ena izmed najbolj uporabljenih sodobnih definicij nadarjenosti, ki jo uporablja ameriška zakonodaja in je sprejeta tudi pri nas, je, da so nadarjeni tisti otroci, ki na predšolski, šolski ali srednješolski ravni izobraževanja kažejo visoke dosežke ali potencialne na intelektualnem, ustvarjalnem, specifično akademskem, vodstvenem ali umetniškem področju in zaradi specifičnih potreb poleg rednega izobraževalnega programa potrebujejo še posebej prilagojene programe in aktivnosti (Travers, Elliott in Kratochwill 1993 v Horvat in Košir 2013). Na podlagi te definicije je bil leta 1999 oblikovan tudi Koncept: Odkrivanje in delo z nadarjenimi učenci (v nadaljevanju Koncept), na podlagi katerega poteka delo z nadarjenimi učenci v slovenskih osnovnih šolah. Koncept so leta 2019 posodobili in dodali tudi predšolsko obdobje.

Kako je prav predšolsko obdobje pomembno za razvijanje kognitivnega razvoja, vedno znova poudarja in opominja Rajović, ki je pionir v raziskovanju nervoznosti v vzgoji in izobraževanju. Vse to lepo strne v naslednji povedi: »[...] in ker se možgani najbolj razvijajo prav v prvih petih letih življenja, se mora otrok takrat čim več gibati. S tem se namreč aktivirajo in povezujejo pomembna možganska središča, usklajuje se več sposobnosti in dejavnosti« (Mlakar Grandoše 2017).

To potrjujejo tudi teorije o razvoju možganov. Če torej vplivamo na aktivnost nevronov s spodbudnim okoljem, ki spodbuja učenje, se izogibamo bolečini, okužbi in vnetju, lahko sklepamo, da vplivamo na plastičnost in razvoj možganov. V otroštvu se izrazijo genetske posebnosti ob vplivu

okolja. Radi rečemo, da na razvoj v tem obdobju vpliva tako biološka narava kot okolje. V občutljivem obdobju, ki ga uravnavajo posebne molekule, vezane na biološko notranjo uro, izkušnje nepovratno vplivajo na razvoj določenih predelov živčevja. Preko igre, ki vključuje gibanje, se nove in nove poti v možganih vzpostavljajo z motoričnim učenjem. Večje je število ponovitev, boljše je učenje in zapomnitev. Za različne predele možganov obstajajo različna občutljiva obdobja. V razvoju možganov so časovna obdobja, ki omogočajo v tistem času najbolj optimalen razvoj določenega področja možganov. Imenujemo jih občutljiva (tudi kritična) obdobja. Kar se naučimo v tistem času, se naučimo hitreje in temeljiteje kot v kakšnem drugem obdobju. Žal to pomeni tudi, da zamujeno obdobje kasneje težje nadomestimo. Mejnike podrobneje razdeli v svoji monografiji Kukanja Gabrijelčič (2018): nadarjeni otroci hitreje dosegajo razvojne mejnike celostno: hitreje shodijo, spregovorijo, hitrejši je kognitivni razvoj in motorični razvoj, prav tako imajo povečano pozornost in zahteve po nenehnih stimulacijah.

Če otroku ne zagotovimo ustreznih pozitivnih učnih izkušenj, ne bodo nikoli uresničili svojih potencialov (razvoj govora in logike do 4. leta; glasbenih sposobnosti in kompetenc od 3. in 10. leta ipd.).

Za učenje je zelo pomemben vzgled. Časovno in vsebinsko bolj intenzivni pogovori z otrokom, branje in ljubeče okolje lahko povečajo otrokove govorne zmožnosti (Tucker-Drob in Harden 2012 v Bregant 2012). Prehrana in ljubeča skrb za otroke je za razvoj možganov izredno pomembna, kar so pokazale raziskave pri dojenih otrocih in otrocih, ki niso bili optimalno prehranjeni oziroma so utrpeli pomanjkanje hrane (Alaimo, Olson in Fongillo 2001; Anderson, Johnstone in Remley 1999 v Bregant 2012). Na starševstvo in vzgojo lahko gledamo kot

na zunanje vplive na otrokov razvoj. Longitudinalne študije, ki so vključevale tudi dvojčke, so pokazale, da je ljubeče ukvarjanje staršev z otroki pri dveh letih vplivalo na bralne sposobnosti otrok dve leti kasneje. Zanimivo je, da so ugotavljali tudi obratno; otrokove sposobnosti so določale način in količino ukvarjanja.

O pomenu nevroznosti pišejo tudi v Konceptu (2019): »Spoznanja nevroznosti poudarjajo pomen zgodnjega prepoznavanja otrokovih potencialov in spodbujanja vzpostavljanja nevronske povezave v možganih z zadostno stimulacijo«.

Značilnosti nadarjenih predšolskih otrok

Nadarjene otroke lahko odkrijemo že zelo zgodaj, v prvih treh letih. Nadarjeni otrok dosega razvojne mejnike veliko hitreje od svojih vrstnikov, ima nadpovprečen besedni zaklad, tvori stavke pred svojimi vrstniki, je neprestano radoveden in neprestano postavlja vprašanja. Pogosto je izredno aktiven, nenavadno dolgo lahko vzdržuje koncentracijo in pozornost, kaže veliko vnemo do svojih interesov in uživa v reševanju težkih nalog. Tak otrok ima izredno bujno domišljijo in pogosto tudi namišljene prijatelje (Kukanja Gabrijelčič 2018).

Med zgodnjimi napovedniki nadarjenosti izstopajo: sposobnost dolgotrajne usmerjene pozornosti, hiter razvoj govora, nadpovprečen besedni zaklad, tvorjenje stavkov pred vrstniki, energičnost, ki meji na hiperaktivnost, intenzivni odzivi v frustracijskih situacijah, hiter razvoj bralnih sposobnosti, interes za matematične probleme, visoke spominske sposobnosti, zadovoljstvo v samostojni igri, neprestana radovednost in bujna domišljija. Razvoj nadarjenih otrok je za 30 % hitrejši od razvoja ostalih otrok. V pomoč pri razvojnih mejnikih je naslednja tabela, ki prikazuje razvojne mejnike nadarjenih otrok (Kukanja Gabrijelčič 2018):

Groba motorika – sposobnosti	Normalna starost doseganja razvojnega mejnika	Starost nadarjenega otroka
Sedi sam.	7 mesecev	4,9 meseca
Samostojno stoji.	11 mesecev	7,7 meseca
Se plazi po stopnicah navzgor.	15 mesecev	10,5 meseca
Hodi po stopnicah.	18 mesecev	12,5 meseca
Obrača strani v knjigi.	18 mesecev	12,6 meseca
Hodi po prstih.	30 mesecev	25,6 meseca
Poskakuje po eni nogi.	48 mesecev	33,6 meseca
Poda žogo.	48 mesecev	33,6 meseca
Preskakuje izmenično (leva, desna).	60 mesecev	42 mesecev

Fina motorika – sposobnosti	Normalna starost doseganja razvojnega mejnika	Starost nadarjenega otroka
Igra se z ropotuljo.	3 mesece	2,1 meseca
Prime predmet s kazalcem in palcem.	9 mesecev	4,9 meseca
Z občutkom prime barvico.	11 mesecev	7,7 meseca
Spontano riše, čečka.	13 mesecev	9,1 meseca
Guba papir.	21 mesecev	14,7 meseca
Nariše osebo z dvema deloma.	43 mesecev	33,6 meseca
Preriše trikotnik.	60 mesecev	42 mesecev
Nariše osebo (vrat, roke, oblačila).	72 mesecev	50,4 meseca
Kognitivni in govorni razvoj – sposobnosti	Normalna starost doseganja razvojnega mejnika	Starost nadarjenega otroka
Socialni nasmeh ob znanih osebah.	1,5 meseca	1 mesec
Raziskuje z očmi v smeri zvoka.	2,2 meseca	1,5 meseca
Vokalizira dva različna glasova.	2,3 meseca	1,6 meseca
Izgovarja da-da in podobne zloge.	7,9 meseca	5,5 meseca
Se odzove na svoje ime in prepoved.	9 mesecev	6,3 meseca
Ogleduje slike v knjigi.	10 mesecev	7 mesecev
Uporablja štiri do šest besed.	15 mesecev	10,5 meseca
Sledi navodilom.	17,8 meseca	12,46 meseca
Uporablja trobesedni stavek.	24 mesecev	16,8 meseca
Pove svoje ime.	30 mesecev	21 mesecev
Šteje predmete do tri.	36 mesecev	25,2 meseca

Tabela 1: razvojni mejniki nadarjenih otrok

Dalj časa vztraja in uživa ob gledanju TV programa.	12 mesecev
Ima svojo najljubšo oddajo.	12 mesecev
Sposoben je oblikovati dvobesedno frazo.	14 mesecev
Sposoben je razumeti in povedati veliko besed.	18 mesecev
Prepozna črke, abecedo.	2 leti
Prepozna števila do deset ali več in šteje na pamet.	2 leti
Prepozna barve.	2 leti
Prepozna zapis prvih besed.	2 leti
Zanima se za uganke.	2 leti
Ima daljšo pozornost za področja, ki ga zanimajo.	2 leti
Sposoben je oblikovati trobesedni stavek.	2 leti

Sposoben je sestaviti sestavljanke iz dvajsetih delov.	3 leta
Prepozna proste napake in svoje napisano ime.	3 leta
Sposoben je napisati črke, števila, besede in svoje ime.	3–4 leta
Sposoben je prebrati preprosta besedila.	4 leta

Tabela 2: Mejniki razvoja splošnih sposobnosti nadarjenega otroka

Kako opazovati otroke v predšolske obdobju?

Margaret Sutherland (2015) ponuja nove poglede na opazovanje in ocenjevanje nadarjenih otrok v vrtcu. Pripravila je seznam dosežkov na opazovalnem listu, ki pomagajo pri končni celostni podobi otroka. Seznam vsebuje: spraševanje, razumevanje, ustvarjalnost, logično razmišljanje, pomnjenje, delo z drugimi in tveganje. Da odgovorimo na vsa vprašanja, je zelo pomembno, da se z otroki pogovarjamo, kaj jim je všeč in kaj ne, o njihovih interesih, sposobnostih. Za otroke si vzemite čas in skozi pogovor doženite, kaj radi počnejo izven vrtca. Iz spoznanj o otrocih sestavite nove izzive in učne izkušnje. Starši so tudi pomemben vir podatkov o predšolskem otroku. Starši nehoti in pogosto ocenijo svoje otroke kot nadarjene. Zato je zelo pomembno, da imamo s starši odkrit, zaupen odnos, in če nam povedo, da menijo, da je otrok na kakšnem področju bolj sposoben, smo v vrtcu na to še bolj pozorni. Dober vir informacij so tudi vrstniki, ki lahko med svojimi prijatelji prepoznajo, kateri otroci so bolj sposobni pri določeni dejavnosti, npr. striženje.

Vsekakor je potrebno pri ocenjevanju otroka upoštevati celosten pogled in vse tri vire informacij o otroku: temeljito opazovanje s pogovorom, s starši in z vrstniki.

Da otrok lahko razvija svoje potenciale, je pomembno spodbudno okolje, ki vsebuje: postavljanje izzivov, ustvarjalno okolje, ki je čustveno spodbudno, spodbujanje gibalnega področja, miselnega področja, program raznolikih obogatitvenih dejavnosti v vrtcu, strokovno izpopolnjevanje strokovnih delavcev na temo nadarjenosti, spremljanje razvoja otroka ter dobro sodelovanje s starši (Koncept 2019).

Zaključek

Strokovne delavke Vrtca Črnuče so same izrazile željo po izobraževanju na temo nadarjenih na predšolski stopnji. V sebi čutijo odgovornost do otrok in njihovega razvoja, kar poudarita tudi Koncept (2019) in Suntherland (2015). Pomena izobraževanja pri otrocih v zgodnjem otroštvu ni

mogoče precenjevati, saj radovednost, navdušenje in ustvarjalnost, ki se oblikuje v ranem otroštvu, lahko trajno vpliva na življenje posameznika.

Otroci, ki prihajajo iz spodbudnega okolja, kjer imajo veliko izzivov tako doma kot v vrtcu, imajo zelo dobro popotnico za razvoj določene sposobnosti. Danes je veliko otrok kognitivno zelo sposobnih, primanjkuje pa jim čustvene inteligence in empatije, ki sestavljata uspešnega posameznika. Ti dve lastnosti sta temelj uspešne družbe. To poudari v svoji knjigi Mojca Kukanja Gabrijelčič (2017). Če namreč želimo prispevati k samouresničitvi otrok in mladih ter s tem k razvoju celotne družbe, moramo stremeti k razvoju novih učnih načrtov za izjemno nadarjene otroke.

Otrok za razvoj svojih potencialov potrebuje ljubezen, spodbude in zadovoljitev primarnih potreb. V vrtcu moramo biti zato še posebej pozorni na otroke, ki teh spodbud doma ne morejo prejemati. Podrobneje jih moramo opazovati in jim vsakodnevno postavljati pozitivne igralne izzive. V tem vidim glavno nalogo vrtca pri odkrivanju in spodbujanju nadarjenih otrok na predšolski stopnji.

Viri in literatura

- Bregant, T. (2012): Rast, razvoj in zorenje možganov. *Psihološka obzorja*, 21, 2, 51–60.
- Ferbežer, I. (2002): Holistični pristop k nadarjenosti. *Anthropos*, 34, 1/3, 85–92.
- Horvat, M. in Košir, K. (2013): Socialna sprejetost nadarjenih učencev in učencev z dodatno strokovno pomočjo v osnovni šoli. *Psihološka obzorja*, 22, 156–166.
- Kukanja Gabrijelčič, M. (2017): *Poučevanje nadarjenih učencev v osnovni šoli*. Koper: Založba univerze na Primorskem.
- Kukanja Gabrijelčič, M. (2015): *Nadarjeni in talentirani učenci. Med poslanstvom in odgovornostjo*. Koper: Univerzitetna založba Annales.
- Kukanja Gabrijelčič, M. (2018): Nadarjenost na predšolski stopnji. Koper: Založba Univerze na Primorskem. https://www.researchgate.net/publication/299416892_Razvoj_aritmetičnih_sposobnosti_Kurikulum_za_vrtce (1999).
- Levstek, T., Podlesek, A., Bregant, T. (2013): Razvoj aritmetičnih sposobnosti. *Psihološka obzorja*, 22, 115–121.
- Mrakar, Grandošek, T. (2017): Dr. Ranko Rajović: »Cilj staršev naj bo gibčen in spreten otrok«. Dostopno na: <https://www.dobrezgodbe.com/druzina/dr-ranko-rajovic-cilj-starsev-naj-bo-gibcen-spreten-otrok>
- Sutherland, M. (2015): *Nadarjeni v zgodnjem otroštvu. Dejavnosti za otroke, stare od 3 do 6 let*. Ljubljana: Pedagoška fakulteta. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport
- Strokovna izhodišča posodobitve Koncepta odkrivanja nadarjenih otrok, učencev in dijakov ter vzgojno-izobraževalnega dela z njimi (2019). Ljubljana: Zavod RZ za šolstvo